

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/12/2018
Identifikačné číslo spisu: 6016200319
Dátum vydania rozhodnutia: 24.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6016200319.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľky: C. K., bytom A. XXX, T., zastúpenej JUDr. Radkou Rešutíkovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom v Banskej Bystrici, Spojová č. 2 proti odporkyni: Sociálnej poisťovni, ústrediu, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o výške starobného dôchodku na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 26Sd/102/2016-50 zo dňa 19.10.2017 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 26Sd/102/2016-50 zo dňa 19.10.2017 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo 14. 12. 2015 v znení rozhodnutia totožného čísla zo dňa 04.03. 2016, ktorým podľa ust. § 65, § 82 ods. 2, § 112 ods. 3 a 6, § 66 ods. 3 a § 293di ods. 2, § 82b zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) znížila sumu starobného dôchodku navrhovateľky od 08. 02. 2016 na 273,40 € mesačne a navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že k zníženiu sumy starobného dôchodku navrhovateľky došlo z dôvodu, že dodatočne z obdobia jej dôchodkového poistenia odporkyňa vylúčila dobu jej evidovanej nezamestnanosti, počas ktorej jej nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti, a to od 01. 01. 2001 do 30. 04. 2003 a od 09. 06. do 16. 06. 2003. Napriek zníženiu sumy starobného dôchodku navrhovateľky po správnom započítaní obdobia jej dôchodkového poistenia na 258,10 € mesačne, resp. k 01. 01. 2016 na 260 € mesačne, správne sumu starobného dôchodku navrhovateľky znížila len do výšky minimálneho dôchodku, t.j. na 273,40 € mesačne. Krajský súd poučil navrhovateľku, že na uvedenú sumu starobného

dôchodku vo výške minimálneho dôchodku bude mať nárok kým suma jej starobného dôchodku (ktorý sa zvýši na základe každoročných valorizácií, prípadne aj za ďalšie obdobie jej dôchodkového poistenia), nepresiahne sumu minimálneho dôchodku 273,40 € mesačne.

Krajský súd uzavrel, že odvolanie navrhovateľky nepovažuje za dôvodné, pretože obdobie jej evidovanej nezamestnanosti bez vyplácania podpory v nezamestnanosti v spornom období nebolo podľa platnej právnej úpravy obdobím dôchodkového poistenia, a preto rozhodnutie odporkyne považuje za zákonné.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie v zákonnej lehote navrhovateľka. Podľa jej názoru doložené potvrdenia úradu práce o jej evidovanej nezamestnanosti a potvrdenia o poberaní sociálnych dávok je potrebné považovať za náhradnú dobu poistenia na účely dôchodkového zabezpečenia. Na uvedenom odvolaní zotrvala aj po vydaní zmenového rozhodnutia zo dňa 04.03.2016 odporkyňou. Napadnutý rozsudok krajského súdu žiada zrušiť pre nesprávne právne posúdenie veci a vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené, preto zotráva na svojom rozhodnutí a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je v súlade so zákonom.

Pri vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, najvyšší súd s prihliadnutím na § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu, v podrobnostiach naň poukazuje a iba na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvedie argumentáciu k odvolacím dôvodom.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo 14. 12. 2015 v znení rozhodnutia totožného čísla zo 04. 03. 2016 spolu s rozsudkom krajského súdu o znížení sumy starobného dôchodku.

Právne vzťahy pri poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi upravuje zákon o pomoci v hmotnej núdzi. Pomoc v hmotnej núdzi - poskytovanie dávky a príspevkov na pomoc v hmotnej núdzi sa poskytuje vtedy, ak si občan či občianka nemôže sama a ani s pomocou rodinných príslušníkov zabezpečiť základné životné podmienky (t. j. jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie). Hmotná núdza je stav, keď príjem občana či občianky a spoločne posudzovaných fyzických osôb nedosahuje životné minimum stanovené zákonom o životnom minime a nemôžu si príjem zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením. Pomoc v hmotnej núdzi a osobitný príspevok poskytujú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny a sú financované zo štátneho rozpočtu.

Poskytovanie dávky v nezamestnanosti upravuje zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Dávka v nezamestnanosti je dávka, ktorá je po splnení zákonných podmienok vyplácaná zo základného fondu poistenia v nezamestnanosti a ktorá slúži na zabezpečenie príjmu poistenca v dôsledku nezamestnanosti.

Z uvedeného vyplýva, že obdobie nezamestnanosti, za ktoré sa nezamestnanej osobe poskytoval príspevok v nezamestnanosti, je súčasne obdobím, za ktoré je odvádzané za nezamestnaného poistné na dôchodkové poistenie. Zo žiadnej z dávok pomoci v hmotnej núdzi sa poistné na dôchodkové poistenie za nezamestnaného neodvádza.

Podľa § 9 ods. 1 písm. d/ zák. č. 100/1988 Zb. zákona o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) v znení účinnom do 31. 12.2000 sa za náhradnú dobu započítava aj doba nezamestnanosti. S účinnosťou od 01. 01. 2001 sa za náhradnú dobu nepovažovala už každá doba nezamestnanosti, ale podľa § 9 ods.1 písm. d/ zák. č. 100/1988 Zb. v znení zák. č. 446/2000 Z.z. len doba po ktorú sa evidovanému nezamestnanému vyplácala podpora v nezamestnanosti podľa osobitného predpisu.

Zákon č. 446/2000 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 100/1988 Zb. v § 9 ods. 1 písmeno d/ znie: doba, po ktorú sa evidovanému nezamestnanému vyplácala podpora v nezamestnanosti podľa osobitného predpisu,2a)“. Poznámka pod čiarou k odkazu 2a znie: „Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov.“.

Podľa § 169c ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zák. č. 446/2000 Zb. v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. doba nezamestnanosti získaná do 31.decembra 2000 sa hodnotí od 1. januára 2001 podľa predpisov platných v období, v ktorom táto doba bola získaná.

Z podkladov súdneho spisu, vrátane dávkového spisu odporkyne, vyplýva, že navrhovateľke bol prvýkrát priznaný starobný dôchodok od 26.12.2008. K zníženiu sumy starobného dôchodku navrhovateľky pristúpila z dôvodu, že dodatočne z obdobia jej dôchodkového poistenia vylúčila dobu jej evidovanej nezamestnanosti, počas ktorej jej nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti od 01. 01. 2001 do 30. 04. 2003 a od 09. 06. do 16. 06. 2003. Odporkyňa zároveň upravila nižšiu sumu jej starobného dôchodku (260 €) na sumu jej minimálneho dôchodku (273,40 € mesačne).

Ak sa považuje podľa § 255 ods. 1 a 3 zák. č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 01. 01. 2004 podľa predpisov účinných pred 01. 01. 2004 (ak zákon č. 461/2003 Z.z. neustanovuje inak) potom bolo potrebné zistiť, či doba nezamestnanosti navrhovateľky je náhradnou dobou a či táto náhradná doba, získaná pred 01. 01. 2004 sa hodnotí ako zamestnanie.

Z administratívneho spisu ako aj z doložených listín mal odvolací súd ďalej za nesporne zistené, že navrhovateľke v období od 01. 01. 2001 do 30. 04. 2003 a od 09. 06. do 16. 06. 2003 podpora v nezamestnanosti nebola vyplácaná, preto doby evidovania v evidencii nezamestnaných po 31.12. 2000 nebolo možné považovať za obdobie dôchodkového poistenia (Potvrdenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote, pracovisko Hnúšťa zo 14. januára 2016 bolo preukázané, že navrhovateľka bola od 1. januára 2000 do 4. januára 2003 poberateľkou dávky sociálnej pomoci a dávky v hmotnej núdzi a príspevkov ku dávke v hmotnej núdzi. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote z 13. januára 2016 vyplynulo, že navrhovateľka bola v uvedenom období evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie. Z potvrdenia Okresného úradu práce v Rimavskej Sobote, pracovisko v Hnúšti zo 16. decembra 2003 a zo 4. februára 2004 tiež vyplynulo, že v spornom období jej nebola vyplatená žiadna podpora v nezamestnanosti, s tým, že poberateľkou podpory v nezamestnanosti nebola od 15. marca 1996 pri nepretržite trvajúcej evidovanej nezamestnanosti od 9. mája 1995 do 30. apríla 2003).

Ako už bolo vyššie uvedené dávky pomoci v hmotnej núdzi majú iný právny charakter ako dávky pomoci v nezamestnanosti, pričom zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva, že by bolo možné tieto dávky zamieňať, resp. považovať za totožné za účelom hodnotenia náhrady poistnej doby v nezamestnanosti, ako sa nesprávne navrhovateľka domnieva.

Preto odvolací súd v zhode s názorom krajského súdu považuje postup odporkyne za správny, keď sumu starobného dôchodku navrhovateľky určila podľa zákona č. 100/1988 Zb., ktorý bol účinný v čase vzniku nároku navrhovateľky na starobný dôchodok (§ 259 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z.).

Keďže odporkyňa v danej veci nepochybila, odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 O. s. p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, keďže navrhovateľka v tomto konaní nebola úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Toto rozhodnutie bolo vydané senátom v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.